

Till
Utbildningsdepartementet

Datum
2021-04-09

Ert diarienummer
U2020/06020

Diarienummer
KS 2021-00242

Kungsbacka

Yttrande över Utbildningsdepartementets remiss: Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska (2020 :67)

Sammanfattande inställning

Remissen pekar ut ett antal omfattande och bitvis strukturella förändringar inom förskoleområdet, varav den största är ett förskoleobligatorium från 5 års ålder.

Kungsbacka kommun vill inledningsvis peka på att finansieringsprincipen måste tillämpas fullt ut vid eventuella kommande förändringar. Det är oroväckande att förslaget inte fullt ut beskriver de kostnader - direkta och indirekta - som förslagen medför. Kommunen vill särskilt peka på kostnaderna vid rätt till skolskjuts för obligatorisk förskola.

Kungsbacka kommun värnar den pedagogiska omsorgen (dagbarnvårdare) som ett av alternativen inom förskolan. Ett fullt genomförande av utredningens förslag minskar basen för pedagogisk omsorg och hotar på sikt dess existens. Nedan argumenteras för och emot ett antal centrala punkter i utredningen. Det rör sig om de som i första hand berör medborgarperspektivet. För de delar där ingen argumentation förs är kommunen för de föreslagna åtgärderna. Till grund för kommunens samlade ställningstagande ligger ett omfattande beredningsarbete hos facknämnden, dvs Nämnden för Förskola och Grundskola.

Kommunens inställning i detalj

Avsnitt 7.4 Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet

Kungsbacka kommun tillstyrker förslaget att införa en uppsökande verksamhet som beskrivs i utredningen.

Avsnitt 8.5.1 Kommuner ska vara skyldiga till direktinskrivning

Kungsbacka kommun avstyrker förslaget att det införs en så kallad direktinskrivning. Bedömningen är att det inte skulle medföra någon verklig förbättring mot nuvarande ordning, utan enbart ett omotiverat administrativt arbete.

Skollagen kap 8 §§ 5 och 8 medger redan idag inskrivning i förskolan utifrån barnets eget behov eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Genom utredningens förslag om en utökad uppsökande verksamhet, som kommunen ställer sig bakom, ges dessa föräldrar en utökad möjlighet att ta ett väl underbyggt beslut om att ansöka om förskoleplats för sitt barn. Att en gång per

år tilldelas en plats som vårdnadshavaren ska tacka ja eller nej till förväntas inte ha någon större mereffekt. Kommunen anser också att det måste vägas in att detta kommer medföra en utökad administration och gör planeringsarbetet mer komplext.

Avsnitt 9.3 Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder/9.3.1 Den obligatoriska förskolans omfattning och innehåll

Kungsbacka kommun avstyrker förslaget. Innehållsmässigt innebär det inte något mer än ett "omsorgsobligatorium". En icke-timplanebunden verksamhet där 5-åringar blandas med barn av andra åldrar skulle inte i någon väsentlig grad skilja sig från nuvarande verksamhet, och den skulle tvinga de föräldrar som föredrar pedagogisk omsorg att överge denna.

Avsnitt 9.4 Skolskjuts till och från den obligatoriska förskolan

Om förslaget om obligatorisk förskola antas avstyrker Kungsbacka kommun förslag om skolskjuts. Det har inte i tillräcklig omfattning framgått i utredningen vad det innebär att tillämpa skolskjutsreglerna i förskolan vars förutsättningar skiljer sig mycket från grundskolan. Kommuner riskerar därmed att bli underfinansierade för skolskjuts i förskolan förslaget om skolskjuts då utredningen inte kompenserar kommunerna för de kostnader som skolskjuts i praktiken innebär. En annan aspekt är att om barn åker skolskjuts till förskolan försvinner den dagliga kontakten mellan förskolans personal och föräldrar. Kontakten är viktigt både ur praktisk synvinkel och för att vårdnadshavare och förskola kan utbyta information om barnets behov och förskolan fortlöpande informera om verksamheten.

Skolskjutsen till skillnad från grundskolan kommer visserligen omfatta en mindre andel barn men till ett större antal enheter. Utifrån barnets ålder och mognad samt utifrån förskolornas placering i förhållande till linjetrafik bedömer vi inte detta vara ett reellt alternativ. Upphandlad busstrafik används för skolskjuts i skolan men är inte heller aktuellt utifrån samma argumentation. Då kvarstår taxiresor som alternativ där en snittresa för taxi är 500 kr per dag. I många kommuner med glesare bebyggelse kan avstånden till närmaste förskola vara långa och detta kan medföra längre taxiresor. Utredningens ersättningsmodell i avsnittet Konsekvenser bygger på en snittkostnad som omfattar samtliga olika transportmedel vilket blir direkt felaktigt då taxikostnader är mångdubbelt högre och skulle inte för Kungsbacka kommun ens täcka kostnaden för vad ett linjetrafikkort kostar för ett skolbarn idag. Då rättigheten är förknippad med omsorgstiden så kan det även komma att omfatta en större grupp barn som redan är inskrivna i förskolan men som endast går 15 timmar. Vilket också påverkar omkostnaden.

Rättigheten är i förslaget precis som grundskolan också förknippad med att barnet går på den förskola som kommunen hade placerat barnet på- anvisad förskola. Kommunen ser att det i praktiken är omgivet av svårigheter att planera för anvisad förskola då dessa är många fler. För att tillämpningen i myndighetsutövningen ska fungera behöver vårdnadshavare innan val av förskola sker vilken som är den anvisade och att kommunen också har kunnat erbjuda plats på denna.

Avsnitt 10.8.3 Det ska införas karriärsteg för förskollärare vid vissa förskolor

Kungsbacka kommun är positiv till att det finns en styrning av resurser till förskolor med svårare förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund. Men vi föreslår ett ersättningssystem som ger huvudmannen större möjlighet att fördela medlen utifrån lokala förutsättningar. Det vill säga att det inte är inlåst i ett lönepåslag på 10 tkr för en förstelärare. Det ger en större effekt om lönestyrningen kan kopplas till lokala förutsättningar och strategier för kompetensförsörjning.

Avsnitt 10.8.7 De centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen - förslag att denna utgår efter dialog med SLK

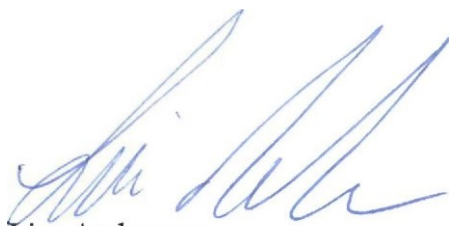
Kungsbacka kommun är positiv till att barnskötare lyfts in i lagstiftningen men vi förordar en mer genomgripande analys av vad det innebär när lagstiftningen ska tillämpas för att säkerställa att det inte innebär negativa konsekvenser för personalsammansättningen på förskolor.

Kungsbacka kommun instämmer i utredningens analys att barnskötare är en viktig profession inom förskolan. I utredningen framgår dock att många kommuner av olika anledningar har svårt att rekrytera denna personalgrupp och inskrivningen av personalkategorin påverkar inte detta faktum. I utredningen framgår inte hur tillsynsmyndighetens uppdrag påverkas i förhållande till denna ändrade skrivning utan det som berörs är endast att tillsynen ska omfatta tillgång på förskolelärare. Kommer skrivningen att innebära att huvudmän utifrån bestämmelserna och tillsyn behöver omfördela barnskötare mellan förskolor exempelvis, vilket skett gällande förskolelärare hos flera huvudmän. I förskolor finns andra professioner med utbildning mot barn som huvudmän också aktivt rekryterar utifrån kompetens och inte som ett utfall av brist på sökande till en tjänst. Exempelvis förskoleassistenter, drama-, musik- eller bildpedagoger eller socialpedagoger. Det finns en risk att skrivningen i praktiken innebär att bemanningen inte kan göras utifrån förskolans behov.

Avsnitt 11.5.1 Förskollärare behöver bättre kompetens om barns andraspråksutveckling

Kungsbacka kommun är positiv till att öka kompetensen kring barns andraspråksutveckling men anser att utredningen bör omfatta en vidare analys av andra behov av att förstärka och utöka eller förändra målen i examensbeskrivningen för att säkerställa att rätt prioritering görs utifrån förskolans samlade behov och uppdrag.

I utredningen framgår att målen redan är omfattande i förhållande till utbildningens längd. Det är därför viktigt att utvidga behovsanalysen till att omfatta även andra områden för att kunna prioritera vilka kunskaper som framtida förskolelärare behöver i sin yrkesutövning.

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare